

KLUB LITERÁRNÍ FANTASTIKY
PŘI OKPB V OPAVĚ

OBSAH:

Lenka Pilchová: Nonstop	str. 1
David Stanke: Nejkrásnější kytky	4
Jaroslav Velinský: Obři	6
Arthur C. Clarke: Probuzení	9
Roman Vysoglad: Předprázdninové manévry	13

V předcházejícím čísle Labyrintu jsme uveřejnili povídku Milana Verneru, která se umístila na jednom z předních míst na Parconu. I jiné fanziny otiskly úspěšné povídky. V tomto čísle však chceme dát šanci těm, kteří se do čela neprobojovali a uvádíme povídku Lenky Pilchové Nonstop a Nejkrásnější kytku Pavla Stankeho.

Nonstop

Lenka Pilchová

Někdo zazvonil u dveří. Zvedla jsem hlavu od knížky; zase někdo otravuje! Znechuceně jsem šla otevřít. "Libore!" vyjekla jsem udiveně, "co tu děláš?" Pak jsem se naštvala.

"Co zvoníš, nemáš klíče?" Otočila jsem se ve dveřích a vrátila se k rozečtené knížce, ale nedalo mi to, tak jsem se zeptala:

"Jak to, že už jsi doma? Z Parconu ses měl vrátit až zítra."

Pořád mlčel, jenom se usmíval. Vešel dovnitř a zavřel dveře.

"Ahoj, něco jsem ti přivezl. Koukej." Nastavil mi tašku plnou papírů, časopisů a knížek. Sáhla jsem dovnitř a chvíli se přehrabovala v té nepředstavitelné zmeti, až jsem nahmatala tenkou brožovanou knížku. Na světlo se vynořila mnou dlouho oplakávaná, ztracená Aldissova knížka Nonstop. Některý z našich "dobrých kamarádů" si ji půjčil a zapomněl vrátit. Libor slíbil, že mi ji sežene a slovo dodržel. Vděčně jsem se usmála, poděkovala a uklidila se se svým pokladem do křesla, abych se hned dala do čtení.

Libor si sedl proti mně. "Tak co nového doma?" zeptal se.

"Děláš, jako kdybys tu nebyl týden, zatím ses vrátil dřív. Jak to?"

Seděl, usmíval se a já ani podruhé nedostala na svou otázku odpověď.

"Měl bych se jít osprchovat. Ve vlaku bylo nemožné horko. Uděláš mi něco k jídlu? Mám strašný hlad."

Poslední slova už volal z koupelny.

V kuchyni jsem narychlo nachystala pár obložených chlebů a protože jsem si uvědomila, že mám nevyžší čas k odchodu do práce, nhlázela jsem do tašky svačinu, cigarety a pochopitelně Nonstop.

"Libore!" volala jsem, abych překličela šumění vody v koupelně, "už musím jít na noční. Na stole máš tu svačinu. Ráno mi povykládáš, jaké to bylo na Perconu. Ahoj."

Jeho odpověď zanikla v bouchnutí dveří. Letěla jsem na tramvaj jako obvykle, na poslední chvíli. Už se šine ze smyčky. Sedám si a otvírám román.

"Mladá paní," ozvalo se nade mnou, "vy se mnou pojedete i zpátky?"

Zvedla jsem hlavu. No jasně. Už jsem na konečné. - Hlavní nádraží.

"Ne," odpověděla jsem, "a když bych si to nepřečetla. Na shledanou."

Opět poklusem na věž, aby holky nenadávaly, že jdu střídat pozdě. A až se zase začne: Ostrava hlavní nádraží, stanice Ostrava hlavní nádraží. K nástupišti rovnou přijel osobní vlak... Nestěžuji si, práce operátorky se mi líbí, ale dneska se nemůžu dočkat rán.

Vydechla jsem úlevou. Poslední rychlík noční směny zastavil u perónu. Tím měl dneska Libor přijet z Prahy. Posbírala jsem si věci a hajdy na vlak domů. Ráno vždycky jezdím bvlakem, je to pohodlnější. Lubačovičák užš stojí připraven k odjezdu, tak šup dovnitř a jedem; v Porubě musím přestoupit na panťák směr Těšín, tady mám chvílku času na cigaretu. Ve vlaku je neuvěřitelné horko. Otevírám okno a nechávám se ovívat příjemným ranním vánkem. A už zastavujeme v Porubě.

Vykročila jsem k panťáku, ale vzápětí jsem se udivoně zastavila - na nástupišti u vlaku do Vítkovic stál Libor se dvěma naplochanými taškami a mával na mě! Hlavou se mi honilo, že jsem ho tu ani jeho přítomnosti tady. Netrpělivě jsem přelapovala a proklínala zastavitele nádraží, že nepostavil nadchla. Konečně vlak projel. "Ahoj!" volal na mě, napadlo mě, že přijedeš Lubačovičákem, a

tak jsem se tebe počkal. Před chvílí jsem přijel."

Nezmašla jsem se na slovo, docela jsem se změnila v solný sloup.

"Ty nemáš radost? Něco jsem ti přivezl, koukej."

A já koukala. Z tašky vytáhl Nonstop! Nechápat jsem se dívala chvíli na knížku, chvíli na něj.

"Ale," namítla jsem tiše, "já už ji přece mám. Vždyť jsi mi ji dal včera." Sáhla jsem do tašky a strčila mu ji. Teď se zarazil Libor.

"Kdes to schovala? Já ti přece nic nedával. Včera jsem tu ani nebyl. Nonstop jsem koupil na burze na Farconu," vychrčil na mne.

Mlčela jsem. Včera, včera, lítalo mi hlavou. Přece se mi to nezdálo. Důkazy drží Libor v ruce. Nedokázala jsem si rozumně vysvětlit ani existenci dvou výtisků stejné knížky, ani Liborovo tvrzení, že tady včera nebyl.

Pak mi pomalu začalo svítat. Rozesmála jsem se, chytila jej za ruku a táhla k pantáku. "Pojď, nebo nám to ujede. To je paráda!" chechtala jsem se už nahlas. "To se ti povedlo. Jen nechápu, že se ti kvůli tomu chtělo vstávat tak brzo a v neděli. Pro toho máš tu druhou knížku? Pro Gustava?" Nechal se vést bez odporu a jen divně dýchal.

Ve vlaku ani v tramvaji nepromluvil ani slovo. U bytu vytáhl klíč a beze slova vešel dovnitř. Zamyšleně se posadil do křesla proti mně.

"Měl bych se jít osprchovat. V tom vlaku bylo strašné horko. Uděláš mi něco k jídlu? Mám strašný hlad." Poslední slova už volal z koupelny. Ztuhla jsem. Přesně totéž jsem přece slyšela už včera. No, pomyslela jsem si našťavaně, už těch vtipů bylo dost! Máš hlad, no prosím, tak ti něco udělám, ale pokračovat v téhle frašce nebudu. Z koupelny se ozývalo jen šumění vody. Připravila jsem snídani. V obýváku jsem na konferenční stolek položila vedle šálků s kávou obě knížky a čekala jsem, až Libor přijde, aby mi to vytmavila.

Posadil se do křesla, z vlasů mu ještě

"H k poslouchej," nadechla jsem se k velkému proslovu, "to na nádraží byla fakt sranda. Já to беру. Z mála jsem se, obě se

pobavila, "ale už toho bylo dost. Nechtěl bys laskavě přestat?" dokončila jsem podrážděným tónem. Byla jsem už dost ospalá.

"Čeho mám nechat?" zeptal se.

"Těch vtipů!" vybuchla jsem vztekle, když jsem viděla jeho udivený obličej. "Co mi to tu vykládáš za nesmysly, žeš tady včera nebyl? A kdo mi podle tebe dal tu knížku, nevíš?" Teď jsem už ječela. Měla jsem toho dost.

Zíral na konferák.

"Já jsem tu včera nebyl!" zařval. "Knižku jsem koupil jenom jednu." Skočil ke mně a zatřepal mnou. "To ty bys už měla přestat!"

Rupl mi nervy. Svezla jsem se z křesla a vstředky se rozkočela. Mezi vzlyky jsem vyprávěla, jak včera neočekávaně přišel domů, dal mi Nonstop, šel se osprchovat a já jela do práce, jak stál dneska na nádraží v Porubě, jako by opravdu přijel až ráno. Celou tu dobu mě ani jednou nepřerušil.

"Jarko," zeptal se pak tiše, "kekecáš? Přísahám, že jsem byl celou noc v Praze a vrátil se až dneska ráno."

"Ale já ti teda vysvětlím, že jsi mi dal jednu knížku včera a druhou dneska, když říkáš, že jsi koupil jen jednu. Tady leží obě dvě, podívej!"

Zadívali jsme se na konferák. Vtím jsem si všimla, že na deskách jedné z knížek je utržený růžek. Popadla jsem druhý výtisk. Totéž! A na stejném místě! Zvedla jsem hlavu a s hrůzou v očích jsem si začala prohlížet svého /?/ muže.

Nepřemýšlel jsem

Pavel Stanke

To vám bylo radostí. Hned ve dveřích mě objala manželka a dala mi pusy, jak už dlouho ne. A jenom mě pustila, přiřítily se ječící holky, skákaly po mně, dávaly mi pusy kam se dalo, takže jsem

se měl co otáčet. Teprve za chvíli, když se všichni uklidnili, mohl jsem si prohlídnout vyzdobený byt. Malá Líza mě pořád tahala za rukáv saku, vodila po místnostech a ukazovala mi lustry ověšené lesklými řetězy, četla oslavné nápisy, které byly snad na každém volném kousku zdi a neustále vykřikovala, že tohle všechno dělala ona. Marlen, která ještě neuměla tak rychle chodit, se za námi batolila se zpožděním u jednoho pokoje, neustále padala a pláče čela radostí.

Líza starší, tedy moje žena, zatím rachotila v kuchyni a jemnými vycištěnými kytkami, mi prozradil, že chystá mé oblíbené králičí ragú. Pro závistivce dodávám, že z nesyntetického masa. Když už jsme byli s holčkama takřka na konci oné velkolepé prohlídky, objevila se ve dveřích a vznešeně řekla: "Nejhlavňatější ze všech slavných se prosí, zda by nepřijal místo u skromné tabule."

Ona skromná tabule trvala hodinu a půl / a že nemám vez zvyku se s jídlem courat/ a útočila na můj žaludek i žlučník tak silně, že jsem si musel nechat oblíbený moučník na pozdější dobu. Mezi jídlem pronášela Líza neustále přípitky "na vítězství" a holky pochopitelně nezůstávaly pozadu. Mě se opět zmocnila taková euforie jako na výstavě a přípitky jsem opětoval větami typu: "Ani nejkrásnější kytky výstavy ti nesahá po kotníky," anebo "Nejhezčí kytku jsem si utrhl v den naší svatby".

Když jídlo zmizelo ze stolu a můj žaludek i žlučník se dostávaly z nejborejšího rozjíceně jsem vytáhl z kufříku medaili a nechal ji kolovat.

"Tak tohle se dostává za nejkrásnější květinu na světě?" vzdychla nábožně moje žena a nemohla od ní odtrhnout oči. Její rty četly neslyšně nápis "World champion - Chicago 2235".

"Ano, tohle se dostává za nejkrásnější květinu na světě pro rok 2235," řekl jsem sebevědomě. Vzpomněl jsem si přitom na to, jak ve mně byla malá dušička při vyhlášení výsledků. Navenek jsem samozřejmě nedal nic znát, ale krve by se ve mně nedořezal. Naděje jsem si pochopitelně dělal, nakonec jako většina pol vána zahrádkářů, ale když jsem viděl, co se skví v osobních vztazích, znejistil jsem. Při pohledu na kolekce přesliček jsem si dokonce začal vyčítat, že jsem na tuhle světovou výstavu vůbec jel. Měl

jsem pocit, že se akorát ztrapním.

Marlen mi podávala medaili a já ji nevěřícně stiskl. Neztrapnil jsem se. Ted moje jméno s uznáním vyslovují pěstitelé na celém světě, všechny videoagentury přebíraly slavnostní ceremoniál předávání cen, který nyní už určitě běží na telestěnách celého světa. Vrátil jsem medaili do kufříku a objal Lizu.

Jak povídám, to bylo radosti. všechno to pro jednu ne moc povedenou kopřivu.

Jaroslav VELINSKÝ /1932 Praha/ pracoval jako soustružník, horník, aranžér, topič, opravář sportovního nářadí, člen závodní stráže, umělecký pracovník Divadla hudby a poesie v Liberci. písničkář, výtvarník a od roku 1983 se věnuje jen literatuře a hudbě. Kromě povídek v časopisech vydal sci-fi román Zápisky z Garthu - Leonora /1969/ a dále detektivky Spravedlivá pistole /1969/, Hra na smrt /1972/, Tmavá studnice /1984/ a divadelní hru Než vyšlo slunce /1975/. Jinak je pod jménem Kapitán Kid znám i jako písničkář.

OBŘI

"Vy, bílí mužové, jste jako děti," řekl Beman. "Věříte jen tomu, co vidíte, a co vám ukážou vaše tabu. Že mě neudivuje pták, který nás nese, ač jsem mnoho set jar a zim neopustil údolí, vám nedokazuje nic."

"Staří lidé se většinou ničemu nediví," řekl Howard.

Bzemšt se podrbal na holé lebce svou čtyřprstou pravicí. Od dětství mu chyběl malíček; díky tomu prý byl nositelem magického čísla devět. "Nejsem tak starý," řekl.

"Nechme toho, Bzemšte," řekl Howard.

"Jmenuji se Vzenč," podotkl starý Indián.

"Jmenuješ se každou chvíli jinak."

"Tak je u nás zvykem. A je to dobrý zvyk. Jak můžeš nazývat stále stejně to, co se každým okamžikem mění?"

Ten samolibý dědek šel na nervy i mně, ačkoliv jsem byl členem expedice jen jako pilot vrtulníku. Objevíli jsme ho v jednom zvláště krásném údolí na horním toku bezejmenné řeky, šedesát kilometrů na západ od Ria Branco. Zprvu jsme ho považovali za potomka nějakých vyhnanců z kmene Akarorů; pak nás překvapila jeho znalost světových jazyků. S etnografem Howardem se dohovořil anglicky a s doktorem Fernándezeš výbornou španělštinou. Dobrá, mohl snad někdy přijít do styku s Američany ze severu i se španělsky mluvícími Jihoameričany. Zato zhola nepochopitelná byla ruština, kterou plyně konverzoval se stážistou Popovem. Přitom tvrdil, že nikdy neviděl bílé muže... Leč musí hovořit tak, aby bílí mužové porozuměli, neboť, nechť se bílí mužové neurazí, postrádají bílí mužové schopnost hovořit beze slov.

Název kmene, z něhož Bzemšt podle svého tvrzení pocházel, zněl Ti, Kdož Se Rodí Jako Hory. Působilo to komicky, neboť Bzemšt neměřil víc jak sto dvacet centimetrů. Samozřejmě, pojila se k tomu stará indiánská povídačka, jak jednoho dne před mnoha staletími ponechala loď z nebes na Zemi Ach-Toma a Ech-Twu. Atakdále. Howard k tomu poznamenal, že podobných bájí zná na tucty, a že svého času na jejich základě vznikla choroba, zvaná Danikenitis.

"Leč, Hau-Art-De," řekl na to Bzemšt, "my jsme se skutečně rodili jako hory."

"Hm," udělal Howard.

"Naši rodiče," vysvětloval Bzemšt, "byli vysocí jako desetkrát deset bílých mužů, stojících jeden druhému na hlavě. Rodili jsme se tedy v úměrné velikosti a záhy dorůstali výšky otců a matek. Teprve s ubíhajícími léty jsme se zvolna zmenšovali. Když jsme přišli sem, zpočátku pro nás skalní stěny nebyly jako pro nás."

Leč časem jsme museli vzít jejich výšku na vědomí. Tehdy jsme ovšem už natolik zmoudřeli, že jsme neviděli nijaký prospěch v pobytu mimo údolí. Vždyť největší tvor, kterého tu potkáš, je myš..."

"Vaší rodiče se také zmenšovali?" zeptal se Howard.

Bzemšt vážně přikývl. "Proto jsme také odešli z rodného kraje... Byli už malí, že jsme je každé ráno dlouho hledali v písku. Neslyšeli jsme už jejich hlasy. Jednoho dne jsme usoudili, že zemřeli... Stal jsem se náčelníkem; matka obětovala bohům můj pravý malíček, když mi byl sotva týden. Nebyly mezi námi ženy, a já rozhodl, že je půjdeme hledat. Leč naše snaha byla marná. Po nějakém čase jsme našli údolí. Tam jsme zůstali; mé bratry už odvál vítr, pokud je neodnesli mravenci. Jsem sám a zvolna se zmenšuji k vlastnímu konci."

"Ty, Bzemšte," řekl mu tenkrát Howard, "jsi největší lhář mezi Panamou a Ohňovou zemí. Nemůžeš nám podat sebemenší důkaz, že ses narodil jako hora."

"Bílí mužové se také zmenšují," na to Bzemšt, "Kdyby nežili tak tak krátce, zpozorovali by to. Mohl bych podat důkaz, který si žádáš, Hau-art-De... Kdybych se dovedl vrátit do rodného kraje."

Proto jsme ho naložili do vrtulníku a vznesli se sním nad prales. Předpokládali jsme, že bude ohromen výškou, rychlostí a rozhledem... Jenže stařík jenom zakroutil holou hlavou na vyschlém krčku, připomínajícím starou lianu, a neomylně mávl svou čtyřprstou pravicí k jihozápadu.

Pak jsme nějaký čas letěli, pokoušeli se rozmlouvat v rachotu vrtulí a zase upadali v mlčení, zatímco Bzemšt ukazoval směr, jako by tudy nelotěl poprvé.

Trvalo to něco přes čtyři hodiny.

A pak najednou řekl hlasem, bezmála dojatým: "Tady, bílí mužové. To je etn důkaz. Vidíte? Tady jsem si jako malé dítě kreslil klacíkem do písku. Pavouk... Opice... Pták... A támhle, ta kresba - hned vedle cesty bílých mužů, která tu tehdy nevedla - to jsem si obkresloval vlastní ruce!"

Hledali jsme dolů, zatímco vrtulník opisoval kruh.

Dvě dvacetimetrové ruce, s nichž plová měla jen čtyři prsty,
jako by sahaly po panamerické dělníci...

Vznášeli jsme se nad pouští Nazca.

Prohlazení

A. C. Clarke

Marlan se nudil, byla to nuda bez hranic, jakou lze poznat
jedině v Utopii. Stál u velikého okna a sledoval dole mraky hna-
né větrem, zuřícím nad městem. Občas se dírami v rozbouřené
přikrývce bílých mraků mihla jezera, lesy a zkroutená strážní řeky,
stávkající opustěnými poli: v poslední době se už nenamáhal
navštěvovat je. Třicet kilometrů západně nad mraky tyčil
nejvyšší stít umělé hory Devátého století - ostrov snů, vznášející
se v mrazivém nekonečnu stratosféry. Marla nuvažoval, kolik je-
jích obyvatel, stejně jako on nespokojených se životem, teď lho-
stejně hledí na jeho stranu.

Samozřejmě, že měl jednu cestu k útěku, zvolili si ji prozí, jenže byla příliš samozřejmá a Marla se co nejvíc samozřejmostem vyhýbal. A pak, dokud ještě existovala naděje, že život může přinést něco nového, nechtěl projít dveřmi do zapomnění.

Vtom z ulhy dole vystřelilo něco planoucího a zářícího, roz-
trhlo to mraky a zmizelo v blankytu zenitu. Marlan sledoval vylé-
tající loď s pohaslými očima. Kdysi - jak už je to dávno - by ho
tento pohled pozvedl na duchu. Kdysi se také vydával na takové
cesty, putoval tam, kde člověk prožíval svá největší dobrodruž-
ství. Ale na dvanácti planetách a padesáti měsících nenašel nic,
co by nebylo i na Zemi. Snad by lidstvo, kdyby dorazilo ke hvěz-
dám, vyšlo ze slepé uličky, v níž teď bylo jako v pasti. Pak by
ještě dál mělo neohraničené perspektivy objevů a rozvoje. Ale

lidé se lekli strašlive obrovitostí mezihvězdného prostoru. Člověk se dostal k jiným planetám dokud byl ještě mladý, hvězdy ale navždy zůstaly mimo jeho dosah.

Ale přesto - Marlan se vzpřímil, když jej to napadlo a vpil se očima do spirálové stopy páry, rýsující dráhu odlétající lode - i když jej Vesmír porazil, může se pokusit dobýt jej ještě jednou. Dlouho zamyšleně mlčel a zatím utichající bouře odkrývala daleko dole městské hradby a pod nimi zapomenutá pole a lesy, jež kdysi byly jediným domovem Člověka.

Tenhle nápad promluvil k Sandrakově vědecké představitivosti, protože před něho postavil zajímavé technické problémy, jejichž řešení jej zabaví nejméně na rok či dva. To dá Marlanovi dostatek času na vyřízení jeho záležitostí a - bude-li třeba - změnu záměrů.

Pokud dostal v posledním okamžiku strach, byl příliš hrdý, aby to dal najevo, když se loučil se svými přáteli. Zkoumali jeho plány s nezdravou zvědavostí, přesvědčení, že se chce poddat euthanasii v nějaké originální formě. Když se Marlanem zavřely dveře malé kosmické lodi, rozešli se pomalu, aby dál pokračovali ve svém bezcílném životě. Roweena si dokonce poplakala, ale jen chvíli.

Marlan končil s posledními přípravami a automaticky řízená loď se vznesla ve svém kursu nabírala rychlost, až se Země změnila ve stříbrný půlměsíc a pak v malou hvězdičku, zastíněnou silnějším slunečním světlem. Loď letěla kolmo ke dráze planet a vytrvale uháněla ke hvězdám, až se i ze samotného Slunce stal jen svítící světelný bod. Marlan snížil rychlost lodi a zavedl ji na takovou oběžnou dráhu, která z ní učinila nejvzácnější dítě Slunce. Tady už nic nenaruší jeho klid, snad jen, že by jej nějakou neočekávanou náhodou zachytila nějaká toulavá kometa.

Marlan naposledy zkontroloval Sandrakovy přístroje, pak vstoupil do nejhlubší části paluby a zavřel těžké kovové dveře. Až je opět otevře, pozná nejhlubší tajemství osudu lidstva.

Nebyl nikak vzrušen, když ležel na polštářích pokrývajících pohovku v tlusté vrstvě a čekal, až automaty splní svou povinnost.

Neslyšel první zasyčení z rozvodu plinu, jeho vědomí odešlo jako odlivová vlna.

Zakrátko z malé místnosti, kdy se nachyloval k zbytkům a zbývajícím teplo pohltit vesmírný chlad. Nikdy se tu už nic neprobudí, nikdy se tu nic nezničí. Marlan ležel v hrobce, která přetrvává vše, co kdy lidstvo vybudovalo na Zemi - možná i samotnou Zemi. Přesto to ale nebyl pouhý hrob, protože přístroje čekaly na příhodný okamžik a každých sto let se zapínal nějaký obvod, odměřující staletí.

Marlan tedy spal v ledovatém šeru za Plutem. Nerěděl nic o životě plynoucím na Zemi, jejích sesterských planetách a staletí se prodlužovala v tisíciletí a tisíciletí v éry. Na planetě, která byla kdysi Marlanovým domovem, se rozpínaly hory, pohlcovalo je moře, z pólů stékal led, jak už to dělal předtím a jak to učiní ještě mnohokrát. Na dně oceánů vznikal z usazenin nová pohoří, pak se ocitala na světlo denním, aby pak zase zmizela ve stopách zapomenutých Himalájí a Alp.

Slunce se ale přese vše příliš nezměnilo. Když trpělivé lední přístroje Marlana probudily z dlouhého spánku. Do místnosti se se sykotem vrátil vzduch, teplota pozvolna narůstala z absolutní nuly do úrovně, v níž opět mohl existovat život. automaty opatrně zahájily sérii operací, majících jejich pána přivést opět k životu.

Ale pán se ani nezachvěl. Za ten dlouhý čas, který uplynul od doby, kdy usnul, se něco pokazilo v obvodech, jež jej měly probudit. Bylo skutečným zázrakem, že tak mnoho přístrojů i bezchybně fungovalo, neboť Marlan stále ještě unikel smrti, i když jej poslušné automaty nedokáží nikdy vyvést spánku.

A teď si zázračná loď připomněla rozkazy obdržené tak dávno. Jen krátce se vznášela v nepatrném slunečním světle, dokud se její mechanismy nerozehřály. Pak, dokonce rychleji než sem, se začala vracet cestou, kterou prolétla, když byl svět ještě mladý. Nezpomalovala, dokud se neocitla mezi vnitřními planetami a její trup nerozehřály paprsky věčného, neúnavného Slunce. Tedy začal hledat - v oblasti teplot, v níž kdysi kroutila Země - a tedy našla planetu, již nepoznávala.

Velikost souhlasila, ale všechno ostatní bylo jiné. Kde jsou mo

ře, kdysi největší chluba Země? Nezůstalo ani jejích vyschlá dna už dávno je zasypal prach z neexistujících kontinentů. A především, kde je Měsíc? V jistém okamžiku zapomenutá minulost Země se přiblíží k Zemi - podívej, zdá se, že planeta teď byla obkroužena obrovským prachovým prstencem stejně jako Saturn.

Řídící roboty ještě chvíli prohledávaly paměť. Loď zvažovala situaci. Pak se rozhodla - kdyby stroje mohly křivit rameny, určitě by to udělala. Zvolila náhodné místo k přistání, lehce klesla v rozředěném vzduchu a zastavila se na plošině z trosk zničeného pískovce. Dovezla Marlane domů, nic víc dělat neochla. Existuje-li na Zemi ještě život, dříve nebo později jej někdo najde.

A tady opravdu na Marlanovu loď vkročili noví panové Země. Měli dobrou paměť a vejčitý předmět, ležící na pískovci, jim nebyl úplně cizí. Přiměřeně své letoře vzrušení se rychle poradili a pak se svými vlastním podivnými nástroji začali probíjet povnými stěnami, až dorazili do té části, v níž spal Marlan.

Svým způsobem byli velice moudří, protože dokázali pochopit smysl Marlanových přístrojů a zjistit, proč nevykonaly svůj úkol. Specialisté - zakrátko opravili co bylo třeba, i když si nedělali přílišné naděje. Nanejvýš mohli čekat, že podaří-li se vůbec Marlanovu mysl probudit, tak jen nakrátko, dokud nad ním čas nevykoná svou dlouho odkládanou mstu.

Do Marlanova mozku začalo s pomalostí podzimního úsvitu opět pronikat světlo. Po myriády let se nacházel na hranici vědomí vlastní existence, věděl, že žije, ale nevěděl, kým je a odkud přišel. Pak se vrátily útržky paměti a postupně se spojovaly, tvořily sladěnou skládačku osobnosti, až Marlan konečně věděl, že je - Marlan. I když byl slabý, dalo mu vědomí úspěchu hluboký, až žhnoucí pocit uspokojení. Zvědavost, která jej vyslala na cestu všemi těmi věky, zatímco jeho druzi zvolili hloupý spánek outhanasie, bude zakrátko odměněna - doví se, jak lidé teď na Zemi žijí.

Síly se mu vracely. Otevřel oči. Mžné světlo jej neoslepovalo, na chvíli však bylo všechno rozmazané a zaměřené. Pak spatřil postavy stojící nad ním a podivil se jako ve snu, neboť věděl, že až se vrátí k životu, má být sám, kolem má být jediní automaticy, jež o něj mají pečovat.

Teď už viděl ostře - spatřil na sebe upřené, ani nepřátelské, ani přátelské, ani vzrušené nebo lhostejné, hluboké oči Pozorovatelů. Štíhlé, groteskně stavěné postavy stály kolem v těsném kruhu, hleděly na něj přes propast, již ani on, ani oni nedokázali obsáhnout svou myslí.

Jiný člověk by se bál, ale Marlan se jen usmál - snad posmutněle - a zavřel navždy své oči. Jeho zvědavá mysl dosáhla svého cíle - už neměl pro Čas žádné otázky. Protože v posledním okamžiku života, když spatřil bytosti shromážděné kolem sebe, pochopil, že věčná válka mezi Člověkem a hmyzem již dávno skončila a že vítězem nebyl Člověk.

1942

/ přeložil Jiří Pilch/

Предварительные замечания

Roman Vysoglad

Je možné mít vše. Deset prstů, smysl pro humor, trochu šilhat, ale necítit se dobře. Je možné létat do kosmu, i když není čím nasytit společnost, milovat, i když neznáte osobně objekt zbožňování. Je možné také - v určitých případech - mluvit o budoucnosti a nevědět, co to znamená.

Tak uvažoval jeden účetní, když stál ve frontě na jízdenky do lehátkového vlaku, který měl za dva a půl měsíce odvézt jeho rodinu do vzdálené části země. Byla sobota, brzy odpoledne. Pokladnu otvírali v pondělí, přesně v osm hodin, měl tedy dost času přemýšlet o tom, zda je to vůbec dobrý plán někam jezdit. Podobně uvažovalo devadesát procent z šesti set osob, usilujících dočkat se pondělka bez větších ztrát jak fyzických tak i psychických.

Dnes je třetího května - ozval se majitel jednoho z posledních míst ve frontě - dědek tvrdil, že dopadnu špatně, ale nemyslel jsem si, že to bude tak zlé.

Přece jako důchodce máte slevu - majitelka brýlí a unělého chrupu začala bránit principy.

Houby mám slevu - n dal jí za pravdu.

Tak proč tu stojíte?

Ze strachu. Před ženou.

Začalo pršet a teplota trochu poklesla, ale když deštníky zmizely, bylo znovu vedro.

Nemohou přidat několik vlaků? - naivně se kdosi zeptal.

Přece chybí uhlí. Nesledujete televizi?

Po večerníčku ji vypínám. Ve čtyři musím být u obchodu, jinak budu vůni čerstvých housek znát jen z vyprávění.

Okolo půlnoci větší část davu usnula. Bylo slyšet chrápání a tikot několika budíků, nařízených na úsvit.

Vy nespíte? - otázal se muž stojící za účtárnou.

Bojím se snů. Bývám v nich úplně někým jiným než ve skutečnosti. A když se vzbudím, těžko se v tom orientuji. Trvá to už ode dne maturity. Ani vojna, ani manželství a děti mne neuzdravily. Zkoušel jsem to s jinými ženami, ale to vše jen zhoršuje. Konečně, ve vlastním bytě lze nespát, ale kde jinde?

Pojíme si na panáka? Za rohem je "Fenix".

Mám všechno u sebe. Žena mne vybavila jako bych se vypravoval na druhý konec země. Nezapomenula dokonce - na kajak.

Rozložil stůl, pokryl ho ubrusem. Dvě kčesla, termoska, a láhev doplnily zbytek. Pozvedli skleničky, v nichž se zrcadlily Sukiennice, strážní budka a unavené, bezbarvé tváře podobných idiotů jako byli oni.

Kam se chystáte?

Vypil, setřel několik neviditelných kapek, kterým se nechtělo do krku.

Nikam. Celé dva týdny, kdy je rodina na prázdninách, nevycházím z domu. To je doba mé svobody. Škoda jen, že čas tak rychle ubíhá.

Vedle nich se strhlo náhle karbaníků, trochu dále se začínal krátký, chaotický románek a ještě dále zemřel jakýsi milovník výletů po opuštěných plážích. Ležel teď přikrytý novinami a neměl již starosti, zda i pro něj zbudou jízdenky.

Víte, mohl jsem žít v Stradfieldu v Connecticutu, ale prý tam čtyřčlenné rodiny mají sedm automobilů. To není nic pro mne. Jak lze v takových podmínkách uplatňovat základní tézi života - skromnost? Milovala mne, dokonce se naučila mluvit polsky, ale oženil se s ní kolega. Nestěžuje si, mají tři děti.

ale nevědí, jak vypadá Rynek v noci, když stojíte ve frontě.

Myslíte, že proto nejezdí na prázdniny?

Nevím, nikdy jsem nemiloval cizinku. Moje žena pochází sice ze vsi vzdálené od mojí o několik let, ale to snad není totéž, nemyslíte?

Zbavil se ho krátkým, nepostřehnutelným úderem a spokojeně stál dále. Na konci fronty vybuchl spor o tom, jestli rozhlas může hrát tak nahlas. Vládl přece noční klid. To vše až do okamžiku, kdy z fasády blízkého domu spadl nápis o přednosti pracovitosti před leností.

Oni ho připevnili v přesčase - hlasitě pronesl mladík a za chvíli se fronta zmenšila o jednu osobu. Nastalo rozpačité mlčení, ale přišli noví zájemci o jízdenky, a tak byly ideologické rozpory zapomenuty. Prostě život šel dál.

Nedělní rano ubíhalo ospale, jen několik osob se tázalo, zda tam není nějaký kněz. Když přece nelze končit - nebo, jak kdo chce, začínat - týden bez mše, ale nikdo se nepřihlásil. V poledne odešlo několik mužů.

Ať se děje co chce, hraje se přece zápas - prohlásili a nebylo je už vidět.

Proboha - zakřičel náhle starší muž - vzal jsem si místo paněz spolkovou legitimaci, můžete mi rezervovat místo.

Odpovědí mu bylo ticho, které jasně říkalo "nepřítomní nemají nárok".

Tento marasmus trval až do večera, kdy se slunce ukrylo za blízkými budovami. Tehdy se lidé, kteří nechtěli nikam odjet nebo již jízdenky měli, přestali stojícím vysmívat - celý Rynok se zaplnil nedopalky a smetím. Fronta se uklidnila. Ještě jednu noc a bude po starostech. A v tom okamžiku se rozšířila fáma, že od pondělka se začne "Orbis" opravovat a jízdenky se budou prodávat v Nové Huti.

To je provokace - bylo slyšet výkřiky lidí, kteří si ani neuvědomovali, co to znamená - jak je možné tropit si takové žerty z pracujících.

Vždyť přece nepracujeme, pouze stojíme - odvážil se namítnout kdosi střízlivě uvažující, ale okamžitě byl zadupán do chodníku.

Nechcete jít ke mně? - Žena, která promluvila k účetnímu, nemohla mít více než tři vnuky. - Velmi se mi líbíte. Přiznávám, že zde stojím jen proto, abych poznal nějakého chlapa. V normálních podmínkách nemám již šanci, ale zde po uplynutí třiceti

šesti hodinách se stárá rozdíl mezi tím, co je pěkné a co už ne. Celý rok netrpělivě čekám na tento měsíc, kdy mám největší možnosti. Celou dovolenou na to věnuji. To je můj život.

Nevyužil této šance. Perspektiva dvou týdnů o samotě byla silnější než přání dotýkat se zpoceného těla a poslušnosti infantilního žvatlání o převaze žijících a milujících nad těmi, kteří již stojí v úplně jiné řadě.

Neškodí, já tak lehce nerezignuji.

Už za hodinu ji viděl, jak vstoupí do taxíku potácející se postavu. Jaký z něj bude mít užitek? On přece hned uběhne, pomyslel si, ale vtom začali číst listinu přítomných, a tak se přihlásil jako jeden z prvních, k zodpovězení otázek o nejnovějších zeměpisných objevech.

Noc uplynula pokojně. Sice jej obtěžovali odporní teplouši jednoznačnými návrhy, ale pořádková stráž, ustavená již v sobotu odpoledne, si s nimi rychle poradila. Nepracelo, překonal spánek, podařilo se mu dokonce odskočit si na záchod a neztratit místo ve frontě.

Kolem šesté ráno napětí vyvrcholilo. Obáváno se nepředvídaných oprav, spiknutí pracovníků "Orbisu" a všeho, co iracionálně číhá v lidech. Dokonce byl zbit vedoucí úřadu, který neopatrně a bez upozornění se objevil před osmou v čele fronty, což zdrželo otevření pokladen o hodinu.

Přesně za patnáct minut dvanáct, v pondělí, pátý den května, stal se vlastníkem tří míst, ležících u moře, na tak vysněný pro něj i pro rodinu den uprostřed července. A to je vše, když nepočítáme znamenitý oběd, který mu podala žena, když se konečně dobelhal domů.

Když se v den, označený na jízdenkách, objevili na nádraží, ukázalo se, že vagón 5. neexistuje. Jak informoval příjemný hlas v praskajícím amplionu z technických příčin nebyl vagón přista-

von.

Vrátil se tedy domů a zatím co žena převlékala děti a tehyně plakala, napsal žádost o uvolnění ze všech společenských funkcí, které zastával. Neodeslal ji ale, věděl přece, že za rok jsou opět prázdniny a perspektiva dvou týdnů úplné samoty byla o hodně silnější než chuť msty, ale přesto ji vykonal - na scbě.

Odebrali se společně na zahrádku. Celých čtrnáct dnů pobytu na ploše tří metrů čtverečních - ve čtyřech - vzpomínal, jak bylo příjemně u "Orbisu".

Volný prostor, pokoj a klid. I psychický.

/Z Fantastyky 4/87 přeložil

Ivo Stratil/

LABYRINT - informátor Klubu literární fantastiky HEPTERIDA
při OKPB v Opavě

Pro potřebu členů SF klubů

Redakční rada: M.Sobotík, P.Stanke, H.Pěchulová

NEPRODEJNÉ

prosinec 1989

